



המנהל למדע וטכנולוגיה

תכנית לימודים במקצוע

# ניהול חשבונות ב'

(חשבונאות)

מעודכנת לתשע"א ספט' 2010	רמת לימודים 2 יח"ל	סמל המקצוע 17.20
-----------------------------	-----------------------	---------------------

## פיתוח וכתובה צוות מקצועי

הנחייה קוריקולרית ועריכה והדרכה - מפ"ט עמל

### ועדת ההיגוי

פרופ' יאיר זימון	יו"ר הוועדה. מרצה לכלכלה ומימון באוניברסיטת ת"א, אוניברסיטת חיפה והמכללה למינהל.
ד"ר מגדה גרוס	מרכזת הוועדה. ממונה מגמות (ניהול מערכות חברה ותעשייה), מפמ"ר מגמות תעשייה וניהול וניהול עסקי, משרד החינוך, מינהל מדע וטכנולוגיה.
פרופ' ברוך מבורך	מרצה בפקולטה למדעי החברה באוניברסיטת ת"א, פרופ' אורח באוניברסיטת מידלסקס, אנגליה.
פרופ' אהרון צינר	פרופ' מן המניין לניהול ודיקן בי"ס למינהל עסקים במכללה האקדמית נתניה.
ד"ר יאיר אינגבר	מרצה לכלכלה באוניברסיטת ת"א ובר-אילן. מנהל אקדמי ומרצה במרכז הישראלי לניהול, ת"א.
יהודית קציר	מורה בכירה לחשבונאות במקיף ג' העמית עמל ראשל"צ, מורה לכלכלה בעמל נצר סירני.
רויטל טמיר	יועצת אקדמית לתואר שני במינהל עסקים, מרצה בקורסי מימון לתואר שני במינהל עסקים במכללת רמת-גן.
ברכה ברבר	מפקחת במגמת מינהל, סגנית מנהלת בי"ס וינשטיין בני ברק, מורה בכירה למקצועות המינהל.
עמי סלנט	מרצה באוניברסיטת בר אילן בתחום המידענות.
יואב עוקבי	מפקח ארצי על מגמות המינהל במשרד העבודה.

### משרד החינוך

המרכז הפדגוגי הטכנולוגי - (מפ"ט - עמל)

© כל הזכויות שמורות

2001

## תוכן העניינים

עמוד	
4	..... התפיסה הרעיונית
4	..... מטרות התכנית
6	..... דרכי הוראה / למידה מומלצת
7	..... ראשי פרקים
8	..... פירוט נושאי לימוד
14	..... מושגים מרכזיים
20	..... ביבליוגרפיה מומלצת

## תפיסה רעיונית

נושאי הלימוד של תכנית זו באים להרחיב ולהעמיק את ידיעותיו של הלומד בתחום העבודה השוטפת של החשבונאי מחד ללמדו את הפעילות החשבונאית התקופתית ואת הטיפול בפעולות ייחודיות מאידך .

התכנים מחייבים חשיבה אנליטית וביקורתית, תוך אינטגרציה בין תחומי דעת שונים, כגון כלכלה, מימון, תמחיר, דיני עסקים...

הבחנה בין דרכי הטיפול החשבונאי בסוגיות שונות יפתח אצל הלומד הבנה מעמיקה של עקרונות, נהלים וחוקים הנמצאים בבסיס לכל הפעילות החשבונאית, תוך כדי הבניית ערכים ואתיקה מקצועית.

## מטרות

### מטרות כלליות:

1. הכרת כללים חשבונאים לקראת הכנת הדוחות הכספיים.
2. הכרת סוגי חובות בעסק ודרכי טיפול בהם.
3. הבחנה בין סוגי נכסים שונים ודרכי הטיפול בהם.
4. הבחנה בין חלויות שוטפות לבין התחייבויות לזמן ארוך.
5. רכישת ידע לעריכת דוחות כספיים לאחר תיאומי סוף השנה.
6. הכרת מאפייני הפעילות בעסק יצרני.
7. הכרת מאפייני הרישום החשבונאי בשותפות.
8. הבנת מהות הטיפול החשבונאי בפעולות עסקיות ייחודיות בעסק: עסקה משותפת ועסקת משגור.
9. רכישת ידע לניהול חשבונות במלכ"ר.
10. הבניית ידע בסיסי בתחום סחר חוץ.
11. הכרת מאפייני חברה.

**מטרות אופרטיביות:**

במהלך לימודי תכנית זו התלמיד:

1. יבצע התאמת חשבונות תוצאתיים תוך התבססות על הכללים חשבונאים רלוונטיים.
2. יבחין בין סוגי חובות השונים.
3. "ימחוק" חובות אבודים.
4. יתאים את ההפרשה לחובות מסופקים ליתרת החייבים ליום הדיווח.
5. יבחין בין סוגים שונים של נכסים.
6. יחשב וירשום פחת על הנכסים הקבועים.
7. יחשב וירשום את הרווח ממכירת נכס קבוע.
8. יחשב ריבית על החזרי הלוואות: ריבית לשיעורין, לוח סילוקין.
9. יערוך דוחות כספיים לאחר התיאומים התקופתיים.
10. ישווה בין פעילות כלכלית בעסק מסחרי לבין הפעילות הכלכלית בעסק יצרני.
11. ינתח את תהליך הייצור תוך הכרת התשומות המרכיבות את עלות המוצר.
12. ישלב את דוח עלות המכירות והעיבוד בדוח רווח והפסד בעסק יצרני.
13. ינהל את הרישומים בספרי החשבונות של שותפות.
14. ירשום את הפעולות הקשורות לעסקה משותפת ויקבע את תוצאותיה.
15. ירשום את הפעולות הקשורות לעסקת משגור ויקבע את תוצאותיה.
16. יסביר את עקרונות הפעילות הכלכלית במלכ"ר.
17. ינהל את מערכת ספרי חשבון במלכ"ר.
18. יגדיר את תהליך ביצוע עסקאות בסחר חוץ.
19. יחשב את עלות עסקת יבוא לפי המחירים המוסכמים בסחר חוץ.
20. יסביר את מאפייני החברה.

## דרכי הוראה מומלצים

בנוסף להסברים פרונטאליים, תרגול ועבודה עצמית של הלומד, ניתן לגוון את דרכי ההוראה על פי המלצות הבאות:

1. הזמנת מרצים אורחים, כמו חברי הנהלת מלכ"ר, עמיל מכס...
2. סיורים מקצועיים בבורסה לניירות ערך, מחסני ערובה...
3. הצגת דוגמאות של דוחות כספיים של חברות ציבוריות במשק.
4. ניתוח תשקיפים של חברות.
5. איסוף מאמרים מקצועיים ודיון בכיתה.
6. הצגת נושא לימודי על ידי תלמידים תוך שימוש באקטואליה ובמקורות מידע שונים.

## ראשי פרקים של התכנית

מס'	שם הפרק	המלצה להקצאת שעות
.1	מבנה הדוחות הכספיים ומרכיביהם	8
.2	התאמת החשבונות התוצאתיים	12
.3	ניהול החייבים	14
.4	ניהול נכסים קבועים (רכוש קבוע)	32
.5	הניהול החשבונאי של האשראי המתקבל בעסק	10
.6	עריכת דוחות כספיים והביאורים הנלווים להם	8
.7	ניהול חשבונות במפעל יצרני	14
.8	שותפות	26
.9	עסקה משותפת	24
.10	עסקאות במשגור (קונסיגנציה)	32
.11	ניהול חשבונות במלכ"ר – מוסד ללא כוונת רווח	14
.12	סחר חוץ	10
.13	חברה	6
	<b>סה"כ שעות</b>	<b><u>210</u></b>

## פירוט נושאי הלימוד בתוכנית

מספר	הפרוט	המלצה להקצאת שעות
1.	<b>מבנה הדוחות הכספיים וארכיטקט</b>	8
1.1	דו"ח רווח והפסד;	
1.1.1	מהות דוח רווח והפסד;	
1.1.2	הכללים החשבונאיים העיקריים המהווים בסיס לעריכת דוח רווח והפסד;	
1.1.3	מבנה דוח רווח והפסד;	
1.1.3.1	הרווח הגולמי: מכירות נטו, קניות נטו, עלות המכירות, חישוב הרווח/ההפסד הגולמי;	
1.1.3.2	רווח/הפסד תפעולי לפני הכנסות/הוצאות מימון;	
1.1.3.3	רווח/הפסד תפעולי לאחר הכנסות/הוצאות מימון;	
1.1.3.4	הרווח/ההפסד הנקי.	
1.2	<b>המאזן;</b>	
1.2.1	מהות המאזן;	
1.2.2	הכללים החשבונאיים העיקריים המהווים בסיס לעריכת המאזן;	
1.2.3	מבנה המאזן;	
1.2.3.1	נכסים: נכסים שוטפים, נכסים קבועים, נכסים בלתי מוחשיים;	
1.2.3.2	התחייבויות: התחייבויות שוטפות, התחייבויות לזמן ארוך, הון בעלים;	
2.	<b>התאמת החשבונות התוצאתיים</b>	12
2.1	הכללים החשבונאיים העיקריים המהווים בסיס להתאמת החשבונות התוצאתיים;	
2.2	התאמת החשבונות התוצאתיים;	
2.2.1	התאמת חשבונות הכנסות ורישומן;	
2.2.1.1	הכנסות לקבל;	
2.2.1.2	הכנסות מראש.	



מספר	הפרוט	המלצה להקצאת שעות
	2.2.2 התאמת חשבונות הוצאות ורישומן;	
	2.2.2.1 הוצאות לשלם;	
	2.2.2.2 הוצאות מראש.	
<b>14</b>	<b>ניהול החייבים</b>	
<b>3.</b>	<b>3.1 הכללים החשבונאיים העיקריים שעליהם מבוסס ניהול החייבים;</b>	
	<b>3.2 סוגי חובות בעסק;</b>	
	<b>3.3 הטיפול בחובות האבודים;</b>	
	3.3.1 תהליך ההכרה בחוב אבוד: על ידי העסק, על ידי מס הכנסה, על ידי מע"מ;	
	3.3.2 רישומים הנובעים מהכרה בחובות אבודים: רישומי חוב אבוד שהוכר, רישומי חוב אבוד שנמחק, סוגיית מע"מ.	
	3.3.2.1 מחיקת חוב אבוד וגבייתו ללא דרישה להחזר מע"מ;	
	3.3.2.2 מחיקת חוב אבוד וגבייתו – התקבל החזר מע"מ.	
	<b>3.4 הטיפול בחובות מסופקים:</b>	
	3.4.1 הפרשה לחובות מסופקים (הלח"מ): רישומה וחישובה;	
	3.4.2 התאמת ההלח"מ בשנים הבאות וחישובה: הגדלת הלח"מ, הקטנת הלח"מ.	
<b>32</b>	<b>ניהול נכסים קבוצים (רכוש קבוצ)</b>	
	<b>4.1 מהות הנכסים הקבועים וסוגיהם;</b>	
	4.1.1 נכסים מוחשיים;	
	4.1.2 נכסים בלתי מוחשיים (רכוש מופשט);	
	4.1.3 עלות של נכסים קבועים והוצאות השוטפות שלהם:	
	4.1.3.1 עלות הנכסים הקבועים ומרכיביהם;	
	4.1.3.2 הוצאות שוטפות שאינן נכללות בעלות.	
	<b>4.2 הכללים החשבונאיים העיקריים המהווים בסיס לניהול הנכסים הקבועים;</b>	
	<b>4.3 מהות הפחת;</b>	
	<b>4.4 רישום פחת של נכסים קבועים;</b>	
	4.4.1 רישום פחת של נכסים מוחשיים, הצגה במאזן;	
	4.4.2 רישום הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים (רכוש מופשט), הצגה במאזן;	

מספר	הפרוט	המלצה להקצאת שעות
	<b>4.5</b> <b>חישובי הפחת;</b>	
	4.5.1 הגורמים המשפיעים על חישוב הפחת: עלות הנכס, ערך השייר, בסיס הפחת, אורך החיים השימושיים של הנכס;	
	4.5.2 שיטות חישוב הפחת;	
	4.5.2.1 שיטת הקו הישר: שנים, תפוקה, שעות עבודה;	
	4.5.2.2 סכום ספרות השנים: פחת הולך וקטן, פחת הולך וגדל.	
	<b>4.6</b> <b>ניהול נכסים שעברו שיפור / שיפוץ;</b>	
	4.6.1 רישום עלויות השיפור/שיפוץ;	
	4.6.2 חישוב פחת של נכס שעבר שיפור / שיפוץ;	
	4.6.2.1 חישוב פחת של נכס ששופץ – השיפוץ לא האריך את חייו;	
	4.6.2.2 חישוב פחת של נכס ששופץ – השיפוץ האריך את חייו.	
	<b>4.7</b> <b>הניהול החשבונאי של מכירת נכסים קבועים.</b>	
<b>10</b>	<b>הניהול החשבונאי של האשראי המתקבל בעסק</b>	
	<b>5.1</b> <b>מהות האשראי המתקבל בעסק;</b>	
	<b>5.2</b> <b>הכללים החשבונאיים העיקריים המהווים בסיס לניהול החשבונאי של האשראי המתקבל בעסק;</b>	
	<b>5.3</b> <b>סוגי האשראי והצגתם בדוחות הכספיים;</b>	
	5.3.1 אשראי ספקים והצגתו בדוחות הכספיים;	
	5.3.2 האשראי הבנקאי והצגתו במאזן;	
	5.3.2.1 ניצול מסגרת אשראי;	
	5.3.2.2 ניכיונות שיקים;	
	5.3.2.3 הלוואות המתקבלות בעסק: סוגי ההלוואות, הצגתן במאזן: התחייבויות שוטפות, חלויות שוטפות והתחייבויות לזמן ארוך.	

מספר	הפרוט	המלצה להקצאת שעות
5.4	עלויות האשראי – חישובן והצגתן בדוחות הכספיים;	
	5.4.1 חישוב ריבית על הלוואה שמוחזרת בתשלום חד פעמי כבסיס לחישוב הלוואה שמוחזרת בתשלומים לשיעורין;	
	5.4.2 חישוב ריבית על הלוואה שמוחזרת בתשלומים לשיעורין;	
	5.4.2.1 חישוב הריבית לפי נוסחת "ריבית לשיעורין";	
	5.4.2.2 לוח סילוקין;	
	5.4.3 הצגת עלויות האשראי בדוחות הכספיים;	
	5.4.3.1 הוצאות מראש;	
	5.4.3.2 הוצאות לשלם.	
6	<b>צריכת דוחות כספיים והביאורים הנלווים להם (לאחר תיאומים חשבונאיים)</b>	8
6.1	עריכת המאזן וביאוריו;	
6.2	עריכת דוח רווח והפסד על ביאוריו ורשימותיו;	
6.3	שילוב של הרווח או ההפסד הנקי במאזן.	
7	<b>ניהול חשבונות באמצעות יצרני</b>	14
7.1	המאפיינים של ניהול החשבונות במפעל יצרני;	
7.2	מבנה דוח עלות המכירות והעיבוד ועריכתו;	
	7.2.1 עלות הייצור/העיבוד;	
	7.2.1.1 חומרים: חומרי גלם, חומרי עזר, חומרי אריזה;	
	7.2.1.2 עבודה;	
	7.2.1.3 הוצאות חרושת;	
	7.2.1.4 פחת והפחתות;	
	7.2.2 עלות המוצרים שנוצרו והעיבוד;	
	7.2.2.1 מלאי מוצרים בתהליך;	
	7.2.2.2 שינויים במלאי מוצרים בתהליך;	

מספר	הפרוט	המלצה להקצאת שעות
	7.2.3 עלות המכירות;	
	7.2.3.1 מלאי מוצרים גמורים (תוצרת מוכנה);	
	7.2.3.2 שינויים במלאי מוצרים גמורים;	
	7.3 עריכת דוח רווח והפסד במפעל יצרני.	
26	8. <b>שותפות</b>	
	8.1 מהות השותפות;	
	8.2 סוגי שותפים ושותפויות;	
	8.2.1 שותף כללי, שותפות כללית;	
	8.2.2 שותף מוגבל, שותפות מוגבלת;	
	8.3 הסכם השותפות וסעיפיו;	
	8.3.1 השקעות השותפים;	
	8.3.2 יחס חלוקת רווחים הפסדים (חל"ר);	
	8.3.2.1 חלוקת רווחים לפי יחס ההון;	
	8.3.2.2 חלוקת רווחים לפי יחס ההון – אחד השותפים לא השקיע בשותפות;	
	8.3.2.3 חלוקת רווחים לפי יחס שנקבע בהסכם השותפות;	
	8.3.3 הבטחת רווח מזערי לשותף;	
	8.3.4 עמלות מכירה;	
	8.3.5 "משכורת לשותף";	
	8.3.6 ריבית על הון השותפים;	
	8.3.7 ריבית על הלוואות שנתן שותף לשותפות;	
	8.3.8 ריבית על משיכות פרטיות ועל הלוואות ששותף מקבל מהשותפות;	
	8.4 פירוק שותפות;	
	8.5 ניהול חשבונות ייחודיים בשותפות: חשבון חו"ז שותף, חשבון חלוקת רווחים;	
	8.6 רישום הפעולות הייחודיות לשותפות;	
	8.7 הצגת הסעיף "הון עצמי" במאזן השותפות.	

מספר	הפרוט	המלצה להקצאת שעות
9	<b>עסקה משותפת</b>	24
	9.1 מהות העסקה המשותפת ומאפייניה;	
	9.2 הסכם העסקה המשותפת;	
	9.3 שיטות הרישום החשבונאי בעסקה משותפת;	
	9.3.1 שיטת הרישום החלקי: כל שותף רושם רק את פעולות העסקה שהוא עצמו ביצע: רישום שוטף של פעולות העסקה, עריכת דוח עסקה משותפת, ורישום פעולות לסגירת העסקה.	
	9.3.2 שיטת הרישום המלא: כל השותפים רושמים את כל פעולות העסקה; רישום שוטף של פעולות העסקה, עריכת החשבונות, חלוקת הרווח ורישום.	
10	<b>עסקאות במשגור (קונסיאנציה)</b>	32
	10.1 מהות עסקת משגור ומאפייניה;	
	10.2 הסכם המשגור ומרכיביו;	
	10.3 הניהול החשבונאי של המשגור;	
	10.3.1 רישום בספרי השוגר והשגיר – חשבונות המכירה הן של השוגר;	
	10.3.1.1 החשבונות הייחודיים של המשגור בספרי השוגר ובספרי השגיר;	
	10.3.1.2 פעולות המשגור ורישומן;	
	10.3.2 רישום בספרי השוגר והשגיר – חשבונות המכירה הן של השגיר;	
	10.3.2.1 החשבונות הייחודיים של המשגור בספרי השגיר;	
	10.3.2.2 פעולות המשגור ורישומן;	
11	<b>מלכ"ר – מוסד ללא כוונת רווח</b>	14
	11.1 מהות המלכ"ר;	
	11.2 סוגי המלכ"ר:	
	11.2.1 חברה למען הציבור – חל"צ;	
	11.2.2 עמותה ומאפייניה;	

מספר	הפרוט	המלצה להקצאת שעות
11.3	ייסוד העמותה, ניהולה ופירוקה;	
	11.3.1 ייסוד העמותה;	
	11.3.2 ניהול העמותה;	
	11.3.2.1 האסיפה הכללית;	
	11.3.2.2 וועד העמותה;	
	11.3.2.3 וועדת ביקורת ורואה חשבון;	
	11.3.3 פירוק העמותה;	
	11.3.3.1 פירוק מרצון;	
	11.3.3.2 פירוק על ידי בית משפט;	
11.4	סוגיית המיסוי של מלכ"ר: ההתייחסות של מע"מ ומס הכנסה למלכ"ר;	
11.5	ניהול חשבונות בעמותה;	
	11.5.1 פעולות העמותה ורישומן	
	11.5.2 עריכת דוחות כספיים;	
	11.5.2.1 דוח על הפעילות (מחליף את דוח הוצאות והכנסות);	
	11.5.2.2 עריכת מאזן של עמותה.	
12	סחר חוץ	10
12.1	המאפיינים של עסקת סחר חוץ;	
12.2	השימוש במטבע זר.	
12.3	מסים על היבוא;	
12.4	המסמכים העיקריים בעסקת סחר בין-לאומי: חשבון הספק (Invoice), שטר מטען (Bill Of Lading), רשומון יבוא (Customs Entry);	
12.5	קביעת המחיר ושיטת התשלום בסחר בין-לאומי:	
	12.5.1 קביעת המחיר ומרכיביו – מונחי סחר בין-לאומיים : Incoterms – International Commercial Terms EXW - Ex Works, FAS - Free Alongside Ship , FOB - Free Onboard Vessel, CIF-Cost Insurance & Freight , DDU - Delivered Duty Unpaid, DDP -Delivered Duty Paid.	

מספר	הפרוט	המלצה להקצאת שעות
	12.5.2 קביעת שיטת התשלום ותנאיה: אשראי ספקים, תשלום מראש, אשראי דוקומנטרי;	
	12.6 ביצוע עסקת יבוא בשיטת אשראי דוקומנטרי.	
13	<b>חברה</b>	6
	13.1 מהות החברה כגוף כלכלי בעל אישיות משפטית;	
	13.2 סוגי החברות והאפשרויות העומדות בפניהן לגיוס כספים;	
	13.2.1 חברה ציבורית וחברה פרטית;	
	13.2.2 גיוס כספים על ידי חברות: תהליך הנפקת ני"ע, תשקיף, תהליך הנפקת ני"ע באמצעות הבורסה;	
	13.2.2.1 מניות: אופציות, ערך נקוב של מניה, הון המניות, סוגי המניות, חלוקת רווחים (דיבידנד), מניות הטבה;	
	13.2.2.2 אגרות חוב (אג"ח).	
	13.3 ייסוד החברה;	
	13.3.1 רישום החברה;	
	13.3.2 התקנון;	
	13.4 אופן קבלת החלטות בחברה וניהולה;	
	13.4.1 אסיפות בעלי המניות וההחלטות המתקבלות בהן: האסיפה הכללית, אסיפה שנתית, אסיפה מיוחדת;	
	13.4.2 דירקטוריון החברה – מועצת המנהלים;	
	13.4.3 המנהל הכללי;	
	13.5 פירוק חברה.	
	סה"כ	210

## מושגים מרכזיים

### בתכנית הלימודים "ניהול חשבונות ב"

מס'	המושג	הסבר
1	אורגן	גוף (אדם, או מספר בני אדם) הפועל במסגרת החברה, שפעולותיו וכוונותיו נחשבות כפעולותיה וכוונותיה של החברה. האורגנים בחברה הם: אסיפת בעלי מניות, דירקטוריון ומנהל כללי.
2	אסיפת בעלי מניות	התכנסות בעלי מניות לצורך דיון וקבלת החלטות. <b>אסיפה כללית</b> - מתכנסת לפחות פעם בשנה, אך לא יאוחר מתום 15 חודשים לאחר האסיפה האחרונה. הנושאים בהם דנים: שינויים בתקנון, הפעלת סמכויות הדירקטוריון, מינוי ר"ח, מינוי דירקטורים חיצוניים, אישור לפעילות עסקאות, הגדלה והפחתה של הון מניות רשום ומיזוג חברות. <b>אסיפה מיוחדת</b> - מתכנסת לצורך טיפול בנושאים מיוחדים.
3	בסיס מזומנים Cash Basis	שיטת מדידה של הרווח לפיה נזקפות לרווח רק ההוצאות וההכנסות שבוצעו במזומנים בתקופת המדידה.
4	בסיס מצטבר Accrual basis	שיטת מדידה של הרווח, לפיה נזקפות לרווח רק ההכנסות המוכרות בתקופת המדידה וההוצאות שנעשו לצורך יצירתן.
5	גיוס כספים מהציבור Floatation	הנפקת מניות ואגרות חוב ומכירתן לציבור.
6	דוחות כספיים Financial statements	מערכת דיווחים שמציגה במבנה מוגדר את תוצאות הפעילות הכלכלית של התקופה החשבונאית ואת הנכסים וההתחייבויות של העסק.
7	דוח רווח והפסד Income statement	דיווח כספי (חשבונאי) המציג במבנה מוגדר את תוצאות הפעילות הכלכלית בתקופת מדידה מוגדרת (תקופה חשבונאית). סוגי רווח: רווח גולמי, רווח תפעולי לפני הוצאות מימון, רווח תפעולי אחרי הוצאות מימון, רווח נקי. <b>הכנסות ממכירות Sales of goods</b> : סה"כ התמורה הנובעת מהפעלת הנכסים בתקופת המדידה. <b>מכירות נטו</b> : מכירות בניכוי הנחות ללקוחות והנחות שנתנו להם. <b>עלות המכירות Cost of goods sold</b> : סעיף בדוח המציג את עלות הסחורות או השירותים שנמכרו. <b>בעסק מסחרי</b> : עלות הסחורות שנרכשו ונמכרו. <b>במפעל יצרני</b> : עלות המוצרים הגמורים שיוצרו על ידי המפעל ונמכרו. <b>הוצאות מכירה - Marketing expenses</b> : עלות הפעילות הכלכלית המקדמת את תהליך המכירה ומסייעת לו, כמו למשל פרסום, שכר עבודה של עובדי שיווק, עמלות מכירה וכדומה. <b>הוצאות הנהלה וכלליות - General and administrative expenses</b> : עלות הפעילות הכלכלית בשל הוצאות מנהליות, כגון שכר פקידים ומנהלים, חשמל, טלפון, מסים ניקיון וכדומה.



מס'	המושג	הסבר
		<b>הכנסות/הוצאות מימון - Financing income &amp; expenses</b> הן <b>ההוצאות</b> הכרוכות בהשגת כסף ממקורות חוץ והשימוש בו כגון ריבית, הפרשי הצמדה, ניכיון של אמצעי תשלום וכיוצא בזה. בסעיף זה נכללות גם <b>הכנסות</b> מימון כגון ריבית והצמדה מפיקדונות בבנקים, מהשקעה באגרות חוב וכדומה.
		<b>הכנסות/הוצאות אחרות:</b> הכנסות והוצאות שנובעות מפעילות כלכלית שאינה הפעילות העיקרית של העסק ושאין משתייכות לאחד מהקבוצות באות: הנהלה וכלליות, מימון ומכירה
8	דירקטוריון	חבר מנהלים, שתפקידם קביעת מדיניות החברה, הנחיית ההנהלה ופיקוח על ביצוע המדיניות.
9	הוצאות לשלם Expected expenses	הוצאות השייכות לתקופת המדידה לפי בסיס צבירה, שטרם התקבלה עבורן חשבונית וטרם נרשמו.
10	הוצאות מראש Prepaid expenses	הוצאות השייכות לתקופת המדידה הבאות לפי בסיס צבירה, אבל ונרשמו בתקופה הנוכחית.
11	הכנסות לקבל Expected incomes	הכנסות השייכות לתקופת המדידה לפי בסיס צבירה, שטרם הוצאה עבורן חשבונית וטרם נרשמו.
12	הכנסות מראש Income in advance	הכנסות השייכות לתקופת המדידה הבאות לפי בסיס צבירה, אבל נרשמו בתקופה הנוכחית.
13	הלח"מ (הפרשה לחובות מסופקים) Allowance for bad debts	סכום המופרש מיתרת החייבים בגלל הנחה שהצלחת הגבייה של חלק מהחובות מוטלת בספק. ההפרשה מחושבת לפי כמה שיטות והיא מבוססת על כלל השמרנות.
14	המרת מטבע Exchange	החלפת מטבע של מדינה אחת במטבע של מדינה אחרת. <b>סל מטבעות:</b> צירוף מטבעות של מספר מדינות לצורך קבלת יחידה למדידה ביבוא/ייצוא. <b>שער חליפין:</b> מחיר מטבע של מדינה אחת במונחי מטבע של מדינה אחרת. <b>שער יציג:</b> שער חליפין ממוצע למטבע חוץ, נקבע ע"י בנק ישראל.
15	חברה Company	התארגנות של אנשים למטרה מסוימת שהיא בדרך כלל הפקת רווחים ואשר הרעיון העיקרי המייחד אותה הוא היותה גוף משפטי נפרד ממייסדיה ומבעליה. <b>חברה בע"מ – Limited company(Ltd):</b> תאגיד שהוקם בהתאם לחוק במטרה לבצע פעולת עסקיות מוגדרות. הבעלות נמצאת בידי בעלי המניות. <b>חברה ציבורית - Public company:</b> חברה המגייסת את הונה על ידי הנפקת מניות לציבור הרחב. <b>חברה פרטית - Private company:</b> חברה שאיננה ציבורית.

מס'	המושג	הסבר		
16	חובות	<b>חובות – Debts</b> : הערך הכספי של נכסי העסק הנמצאים בידי גורמי חוץ.		
		<b>חוב פתוח - Bad debt</b> : חוב אשר תמורתו לא התקבל כל אמצעי תשלום בעת ביצוע עסקה.		
		<b>חוב אבוד - Lost debt</b> : חוב שאי אפשר לגבותו. אפשר לרשום אותו אם קיימות הוכחות מקובלות כך.		
		<b>אובליגו – Obligo</b> : חוב מכוסה על ידי ממסרים עתידיים.		
20	כללים חשבונאיים Accounting Principles	<b>חובות מסופקים - Doubtful debts</b> : חובות שהצלחת גבייתם מוטלת בספק.		
		17	<b>זמינות של נכס לשימוש (להפעלה)</b>	מרגע שנכס זמין לשימוש/להפעלה אין לזקוף לעלותו הוצאות שנעשות בגינו, וממועד זה יש להתחיל להפחית אותו.
		18	<b>יחידת ריבית Interest unit</b>	סכום הריבית המחושב לפי שיעור הריבית על החזר אחד מסכום ההלוואה לתקופת החזר אחת.
		19	<b>יחידת פחת</b>	החלק היחסי של בסיס הפחת מתוך סכום טור חשבוני של מספר שנות חיי הנכס.
				מגדירים את אופן הרישום והדיווח החשבונאי.
				<b>ישות כלכלית נפרדת</b> : יש להפריד בין רישום הפעולות הכלכליות של העסק לבין הפעולות הכלכליות של הבעלים.
				<b>מדידה בערכים כספיים (מדידה אובייקטיבית)</b> : יש לתרגם את הפעולות הכלכליות למונים כספיים.
				<b>העסק החי - Going concern</b> : הרישומים נעשים מתוך הנחה שהעסק ימשיך לפעול שנים רבות ללא הגבלת זמן.
				<b>עקרון ההקבלה בין הוצאות להכנסות של תקופה חשבונאית - Matching principle</b> : יש לזקוף לרווח/הפסד של התקופה החשבונאית רק את ההוצאות שנעשו לצורך הפקת ההכנסות המוכרות באותה תקופה.
				<b>התקופה החשבונאית - Time period</b> : מדידת תוצאות הפעילות הכלכלית והדיווח נעשים לתקופה מוגדרת באופן מלאכותי שנקראת "תקופה חשבונאית".
				<b>הגילוי הנאות - Full disclosure</b> : יש לערוך את הרישום והדיווח באופן חד משמעי, ברור מפורט ומובן למשתמש בעל ידע סביר בתחום.
				<b>העלות היסטורית Cost principle</b> : הפעולות הכלכליות נרשמות במחיר העלות ההיסטורית שבה הן בוצעו.
		<b>עקביות – Consistency</b> : יש להקפיד מתקופה חשבונאית אחת לתקופות החשבונאיות הבאות על התמדה בנקיטת שיטות רישום וחישוב של מלאי, הלח"מ, פחת וכדומה.		

מס'	המושג	הסבר
		<p><b>שמרנות – Conservatively</b>: יש לרשום הוצאות גם יש ספק לגבי מימושן ולעומת זאת יש לרשום הכנסות רק אם קיימת וודאות בדבר מימושן.</p> <p><b>מהותיות – Materiality</b>: אפשר לסטות מדרכי המיזן וההצגה המקובלים בדוחות הכספיים כאשר מדובר בסכומים שאינם מהותיים.</p>
21	מאזן Balance sheet	<p>דוח כספי (חשבונאי) שמבטא את מצב העסק על ידי הצגת הנכסים כנגד מקורות מימוןם - ההתחייבויות והון הבעלים, בתאריך נקוב, במבנה מוגדר.</p> <p><b>צד הנכסים (רכוש) – Assets</b>: חלק הדוח, המציג את הערך הכספי של נכסי העסק על פי סדר נזילות יורד.</p> <p><b>נכסים שוטפים - Current assets</b>: המקור הכספי לניהול העסק ולתפעולו השוטף ואשר סביר שימומשו בתוך שנה, כמו מזומנים, לקוחות, מלאי.</p> <p><b>נכסים קבועים - Fixed assets</b>: נכסים שמיועדים ליצירת הכנסות בתקופת הדיווח הבאה, כדי להפיק תועלת כלכלית בכמה תקופות דיווח על ידי הפעלתם, ניצולם או מימושם. כמו מבנים, ציוד, מכונות.</p> <p><b>התחייבויות והון בעלים - Liabilities</b>: חלק הדוח, המציג את הערך הכספי של מקורות המימון של הנכסים. ההתחייבויות מוצגות בסדר נזילות יורד.</p> <p><b>התחייבויות שוטפות - Current liabilities</b>: התחייבויות לגורמי חוץ שעומדות לפירעון במהלך תקופת הדיווח הבאה.</p> <p><b>התחייבויות לזמן ארוך - Long term liabilities</b>: התחייבויות לגורמי חוץ העומדות לפירעון לאחר תום תקופת הדיווח הבאה.</p> <p><b>חלויות שוטפות</b>: חלק מתוך ההתחייבויות לזמן ארוך שעומדות לפירעון בתקופת הדיווח הבאה, ומוצגות בסעיף "התחייבויות שוטפות".</p> <p><b>הון בעלים - Owners equity</b>: השקעות הבעלים בתוספת רווח או בניכוי הפסד השנה ובניכוי המשיכות הפרטיות.</p>
22	משגור Consignment	<p>שיטת מכירה באמצעות סוכן, המקבל לרשותו ללא תמורה סחורה למכירה תמורת עמלה.</p> <p><b>שוגר - Consignor</b>: בעל הסחורה הנמצאת אצל השגיר.</p> <p><b>שגיר - Consignee</b>: מקבל הסחורה מהשוגר לצורך מכירה.</p> <p><b>דלקרדה</b>: שגיר, אשר לפי ההסכם בינו לבין השוגר הוא האחראי לגביית החובות מלקוחות המשגור.</p>
23	ניירות ערך Equities	<p>שם כולל לתעודות המקנות לבעליהן זכות לקבלת כספים או נכסים אחרים מהחברה או הארגון שהנפיק אותם. תעודת אלו נסחרות בדרך כלל בבורסה.</p> <p><b>מניה - Share</b>: נייר ערך הנמסר על ידי חברה למשקיעים בה. מקנה למחזיק בה בעלות בחברה בחלק היחסי של ההשקעה וזכויות הצבעה, השתתפות בחלוקת רווחים והשתתפות בחלוקת נכסי החברה בעת פירוקה כפי שנקבעו לסוגי המניות השונים בתקנון.</p> <p><b>דיבידנד - Dividend</b>: חלוקת רווח לבעלי מניות בחברה.</p>

מס'	המושג	הסבר
		<p><b>אגרת חוב - Bond</b> : תעודה הנמסרת על ידי לווה למלווה, בדרך כלל חברה עסקית, חברה ציבורית או רשות ממשלתית ומעידה על חוב כלפי המחזיק בה. בתעודה מפורטים תנאי ההלוואה: סכום החוב, מועדי הפדיון ותשלומי ריבית.</p>
		<p><b>ריבית על אג"ח - Bond's interest</b> : תשלום למחזיקי אגרות חוב, בשיעור שנתי קבוע לפי הערך הנקוב על האג"ח, תמורת השימוש בכספים.</p>
24	סחר חוץ	<p>פעילות כלכלית של יבוא וייצוא.</p>
		<p><b>מונחי Incoterms</b> : מערכת של מונחים בינלאומיים אחידים מקובלים שמגדירים את חלוקת האחריות, העלויות והסיכונים בין יבואן לספק לאורך מסלול שינוע הסחורה מהספק אל היבואן. המונחים העיקריים:</p> <p><b>EXW - Ex Works</b> : מחיר הסחורה במחסן הספק.</p> <p><b>F.O.B- Free on board</b> : המחיר כולל את הסחורה, טעינה והובלה יבשתית לנמל היצוא ופריקה לרציף ליד האנייה.</p> <p><b>F.A.S- Free alongside</b> : המחיר כולל את כל העלויות עד שהסחורה טעונה על האנייה בנמל היצוא.</p> <p><b>C.I.F-Cost insurance Freight</b> : המחיר כולל את כל העלויות עד שהסחורה מגיעה לנמל היבוא, כולל היטלים ואגרות, הובלה ימית מנמל היצוא לנמל היבוא וביטוח בדרך.</p> <p><b>D.D.U- Delivered Duty Unpaid</b> : המחיר כולל את כל העלויות הכלולות ב-CIF בתוספת פריקה לרציף בנמל היבוא.</p> <p><b>D.D.P- Delivered Duty Paid</b> : מחיר הסחורה במחסניו של הקונה, כולל השגת רישיון יבוא, מכס, מסי נמל והוצאות בארץ היבואן.</p>
		<p><b>מכתב אשראי - Letter of credit</b> : מכתב שבו הבנק של היבואן מתחייב להעביר לבנק של הספק את הכסף תמורת הסחורה ששלח לאחר שהוא יקבל את המסמכים המעידים על משלוח הסחורה.</p>
		<p><b>שטר מטען - Bill of lading</b> : שטר מטען הוא מסמך שמנפיק המוביל עבור הספק והוא מהווה קבלה הניתנת על ידי המוביל או נציגו עבור הסחורה שהוטענה על האנייה; תעודת בעלות של המחזיק בו על הסחורה וראיה לתנאי ההסכם בין חברת הספנות והספק.</p>
		<p><b>רשומון יבוא - Customs entry</b> : רשומון יבוא הוא מסמך מונפק על ידי המכס, שבו כלולים פרטים על תשלומים למכס בגין יבוא המטען. מסמך זה, כאשר הוא חתום על ידי המכס מהווה ביחד עם מסמכים נוספים אסמכתא לשחרור הסחורה.</p>
25	עסקה משותפת Joint Venture	<p>שותפות זמנית לביצוע פעילות כלכלית בדרך כלל לעניין מוגבל ומוגדר לפרק הזמן הדרוש לביצועה, ומטרתה - הפקת רווחים.</p>

מס'	המושג	הסבר
26	פחת Depreciation	חלק מעלות הנכס שנרשם כהוצאה שנתית שוטפת.
		<b>שיטת הקו הישר - Straight line depreciation :</b> שיטת חישוב הפחת של נכס שאורך חייו מוגדר בשנים, או בתפוקה או בשעות עבודה.
		<b>שיטת סכום הספרות - Sum of the digits depreciation :</b> שיטה לחישוב לפיה מניחים שהתועלת הכלכלית שיפיק הנכס תלך ותרד או תלך ותעלה מתקופה לתקופה. בהתאם לכך נרשמות הוצאות פחת בסכומים שהולכים וקטנים או גדלים מתקופה לתקופה.
27	שותפות Partnership	התארגנות של חבר בני אדם (2-20) המשקיעים ביחד כסף, ידע, מוניטין, עבודה וכדומה לשם השגת רווחים.
		<b>הסכם שותפות - Agreement Partnership :</b> חוזה המפרט את זכויות וחובות השותפים לרבות אופן חלוקת הרווחים בין השותפים.
		<b>שותף כללי - Partner :</b> אחראי לכול חיוביה של השותפות ללא הגבלת הסכום.
		<b>שותף מוגבל - Limited partner :</b> אחראי לחובות השותפות עד לגובה השקעתו בלבד. אסור לו להשתתף בניהול השותפות או בקבלת החלטות בה.
		<b>שותפות כללית - Partnership :</b> כל השותפים בה הם שותפים כלליים.
		<b>שותפות מוגבלת (בע"מ) - Limited partnership :</b> שותפות בה חייב להיות לפחות שותף כללי אחד.
		<b>הסכם שותפות - Partnership agreement :</b> חוזה המפרט את זכויות וחובות השותפים לרבות אופן חלוקת הרווחים בין השותפים.
		חוזה בין החברה ובין בעלי מניותיה ובינם לבין עצמם. חוק החברות מחייב שלכל חברה יהיה תקנון, שיהיה בר תוקף מעת התאגדותה.
28	תקנון	

## ביבליוגרפיה מומלצת

### ספרים מומלצים לתלמיד

1. מ. לוי, 2010, ניהול ספרי חשבון ב, הוצאה לאור אורט.
2. ד.טל, 2001, ניהול ספרי חשבון, סוג 2, הוצאת אור-טל.
3. א. מרגלית, 2001, חשבונאות ג, הוצאת אח.

### ספרים מומלצים למורה

1. ג. בניסטי, זהבי פרנסיס, 2001, חשבונאות פיננסית – מדריך יישומי, הוצאת לוגיק.
2. ד. טל, 2001, ניהול ספרי חשבון, סוג 2, הוצאת אור-טל.
3. י. אהרוני, 1999, יסודות החשבונאות ודיווח פיננסי (כרכים א-ב), הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.
4. י. ברקאי, 1999, חשבונאות ודיווח כספי, הוצאת בא-אור.
5. י. סמט, 2000, חשבונאות פיננסית, הוצאת אחיאסף.
6. מ. לוי, 2010, ניהול ספרי חשבון ב, הוצאה לאור אורט.

### פרסומים מקצועיים באתרי אינטרנט

<a href="http://ozar.mof.gov.il/taxes/">ozar.mof.gov.il/taxes/</a>	רשות המסים חברה
<a href="http://www.justice.gov.il/">www.justice.gov.il/</a>	משרד המשפטים
<a href="http://www.icpas.org.il/">www.icpas.org.il/</a>	לשכת רואי חשבון
<a href="http://www.chamber.org.il/">www.chamber.org.il/</a>	לשכת המסחר
<a href="http://www.mof.gov.il/Audience/business/.../Malcarim.aspx">www.mof.gov.il/Audience/business/.../Malcarim.aspx</a>	משרד האוצר
<a href="http://www.moin.gov.il/">www.moin.gov.il/</a>	משרד הפנים